N. 4. 1840.

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 9 Januarij.

DICERE VERUM QUID VETAT
HORATIUS.

Dit Blad verschijnt *driemaal* per week, en wel *Dingsdags*, *Donderdags*, en *Zaturdags*. De prijs van hetzelve is *f* 3-00 per drie maanden; *franco* tot aan het naaste Postkantoor *f* 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel en diegene welke geene 5 regels beloopen, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezeld papier, *franco* te worden ingezonden aan het Bureau van den *Noord-Brabander* te *'s Hertogenbosch*.

KERKELIJKE STAAT.

ROME.

Zijne Heiligheid heeft den 23sten December jl. in zijn apostolisch paleis van het Vatikaan een geheim Consistorie gehouden, waarin, na eene korte toespraak tot Kardinaal der heilige roomsche Kerk is verheven en geproclameerd Mgr. *Hugues Robert Jean Charles de la Tour d'Auvergne Lauraguais*, Bisschop van Arras, geboren op het kasteel d'Auzuille, bisdom van Toulouse, den 14den Augustus 1768.

De H. Vader heeft drie Bisschoppen *in Petto* gehouden, vervolgens heeft Z. H. tot de volgende kerken voorgesteld, te weten:—

De Aartsbisschoppelijke kerk van Pisa voor Mgr. *J. B. Parelli*, Bisschop van Fiesole.

De aartsbisschoppelijke Kerk van Mexiko voor Mgr. *don Emmanuel Posada y Garduno*.

De aartsbisschoppelijke Kerk van Lunciano voor den Hoogwaarden Heer *D. L. Rizzuti*.

De bisschoppelijke Kerk van Fiesole voor den eerwaarden Heer *Menchi*.

De bisschoppelijke Kerk van Pontremoli voor den eerwaarden Heer *A. Ottolini*.

De bisschoppelijke Kerk van Carpi voor den eerwaarden Heer *P. Raffaelli*.

De bisschoppelijke Kerk van Suse voor den eerwaarden Heer *P. Forzani*.

De bisschoppelijke Kerk van Digne voor den eerwaarden Heer *A. D. Sibour*.

De bisschoppelijke Kerk van Angers voor den eerwaarden Heer *R. Paysant*.

De bisschoppelijke Kerk van Passau voor den eerwaarden Heer *H. Hofstratter*.

De bisschoppelijke Kerk van St. Sebastiaan in Brasilie, voor den eerwaarden Heer *E. S. Monte Rodriguez de Aranjo*.

De bisschoppelijke Kerk van Antiguera, Noord-Amerika, voor den eerwaarden Heer *E. J. Villa Nuova*.

De bisschoppelijke Kerk van Chiapa, Noord-Amerika, voor den eerwaarden Heer *M. L. Becerra*.

De bisschoppelijke Kerk van Augustopolis *in part*, voor den eerwaarden Heer *H. Edura*.

Na het Consistorie is de ridder *Filippo-Filippi*, Edelman van Zijne Heiligheid, naar Arras vertrokken, om aan Z. Em. de tijding zijner benoeming tot het kardinaalschap over te brengen. Des avonds was de Stad Rome als naar gebruik geilumineerd.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 5den Januarij.

Men meldt van de grenzen van Pruissen van den 29sten December aan den *Courrier van Frankenland*.

Het deel, hetwelk alle opregte Catholijken nemen in het lot hunner broeders, die om de liefde voor den Zaligmaker lijden, is des te grooter naar de tijdingen, die zij ontvangen, des te zeldzamer zijn. Wij vernemen echter ten aanzien van den Kapellaan *Michelis*, afgezonderd van zijnen bisschop, dat hij niet alleen in de forteresse van Maagdenburg wordt opgesloten gehouden, maar ook dat hij eene ergelijke behandeling ondergaat, welke de Pastoors *Beckers* en *Binterim* beproefd hebben.

Het is waar, dat men dien eerwaarden priester de vrijheid en de gratie aangeboden heeft, onder voorwaarde, dat hij belooven zoude *niets meer te zullen schrijven*; dan, daar hij in het algemeen geene gratie, maar alleen zijn goed regt vraagt, heeft men hem niet kunnen doen besluiten, om zijne vrijheid aan te nemen, die hem zedelijker wijze in de ijzers zoude werpen, terwijl hij thans, hoezeer in de gevangenis, vrij is. Het is bewezen, dat de Heer *Michelis* in de gevangenis gehouden wordt, uithoofde men zijne pen schroomt. Deze daad verdient aangehaald te worden, niet alleen in de geschiedenis der Kerk, maar ook in die der geregtigheid van de XIX eeuw.

De redactie van den *Courrier van Frankenland* voegt er bij, dat zij een zeer lang verhaal over de vervolgingen, welke de eerwaarde Heer Pastoor *Binterim* sedert jaren heeft ondergaan, bezit, en belooft dezelve weldra te kunnen mededeelen.

— Volgens berigten uit Constantinopel van den 19den December, hebben de ambassadeurs van Zweden, Denemarken en der Nederlanden van hunne gouvernementen last ontvangen om handelstraktaten met de Porte, in navolging van die van den 16den Augustus 1838 te sluiten.

— Twee honderd tachtig familien Montenegerijnen, zijn in Servie aangekomen, om aan den hongersnood te ontkomen, die in het land van Montenegro, ten gevolge van gebrek aan levensmiddelen, heerscht.

— De Prins *de Metternich* zal, volgens berigten uit Weenen zijne Salons voortaan alle dagen voor het korps diplomatiek openen.

FRANKRIJK.

PARIJS den 5den Januarij.

Het schijnt wel zeker dat Z. Em. de Kardinaal Bisschop van Arras het Aartsbisdom van Parijs heeft geweigerd. Zijne Emin. heeft besloten om zich niet van eene kudde af te zonderen, met welke hij gedurende veertig jaren door naauwe banden verbonden is geweest.

— Eene telegrafische depêche meldt uit Marseille van den 31sten December dat te Toulon 904 man voor Algiers zijn ingescheept. Het getal troepen, welke reeds verzonden zijn, beloopt 10600 man.

— Mgr. de Aartsbisschop van Parijs heeft niet zoo veel nagelaten dat in de kosten zijner begravenis kon worden voorzien. Zijne onuitputbare liefdadigheid jegens den armen heeft niet alleen alles wat hij van de kerk ontving, maar ook hetgeen hem nog van zijn persoonlijk fortuin overbleef, na eene dubbelde uitplundering van zijn Aartsbisdom te Conflans, verspreid. Indien men geloofwaardige personen kan gelooven, is er sprake eener inschrijving geweest ten einde in de noodzakelijke kosten om den doorluchtigen prelaat op eene gepaste wijze te begraven, te kunnen voorzien, het is moeijelijk te gelooven dat het gouvernement en de stad, die zorg aan de geloovigen zou overlaten. De milddadigheid van Mgr. den Aartsbisschop was wezenlijk vorstelijk; nooit gaf hij minder dan 100 franken aan een werk van liefdadigheid, noch minder dan 5 franken aan eenen armen, voor een gesticht alleen had hij voor 8000 franken ingeschreven.

— De laatste berigten uit Rome houden in dat de onderhandelingen tusschen de hoven van Rome en Berlijn op eenen beteren voet beginnen te geraken. Volgens alle waarschijnlijkheid zal het Pruissische Gouvernement eenige concessien doen.

— De dagbladen van Lausanne melden (en indien de zaak waar is, kan dezelve van zeer veel gewigt worden) dat de Italiaansche distrikten van het kanton Graauwbunderland eene bevolking van 9000 zielen, vragen om met Tessin vereenigd te worden. Reeds eenigen tijd geleden, hielden de radikalen van Tessin verstandhoudingen met de voornaamste dier Italiaansche valleijen, die van Misoxr, welke aan het grondgebied van Tessin grenst, alwaar men dezelfde taal spreekt, en waarvan de bevolking Catholijk is en tot het bisdom van Come behoort.

— Volgens berigten van de grenzen begint het leger der Koningin aan vele eerste behoeften gebrek te lijden, onder anderen worden aan de soldaten beschuiten in plaats van brood uitgereikt; ook heerschen er vele ziekten onder de Christino's, zoodat de hospitalen alle vol zijn.

Espartero heeft op gestrenge straffen de gemeenschap verboden tusschen de plaatsen die zijne troepen bezetten en die, welke zich in de magt der Carlisten bevinden.

Men verhaalt, dat don *Carlos* aan zijne Generaals order gege-

ven heeft, om het oor te leenen aan alle voorstellen tot schikking en tot vrede, die hun van wege de Koningin zouden gedaan worden, en zelfs van hunnen kant daartoe, door aannemelijke voorslagen te doen, enkel met oogmerk om tijd te winnen, hopende dat uit de verwarringen bij de aanstaande verkiezingen nog iets gunstigs voor zijne partij moge geboren worden.

Men wrijft *Espartero* de blaam aan, dat hij zich alleen aan de Overdrevene Partij wil aansluiten, omdat hij onder deze geene mededinging naar het opperbevelhebberschap te vreezen heeft, terwijl de Gematigden hem *Narvaez*, die zoo ondernemend is en tevens zoo veel invloed uitoefent, zouden kunnen tegenover stellen.

— Bij arrest van het Koninklijke hof van Parijs van den 3den Januarij is de beroemde *Paganini* tot 50,000 franken, veroordeeld, wegens schade en intresten en zelfs bij wege van lijfdwang, bepaald voor tien jaren, wegens het niet nakomen zijner verbindtenissen jegens die Societeit aangegaan.

— Mevrouw de Gravin *Luchesi Palli*, Hertogin van Berry, is te Gratz met haren gemaal en haar kleinehof, sedert den 14 December terug.

— Door de regtbank van Koophandel van het departement van de Seine zijn sedert den 1sten Januarij 1840 niet minder dan 1013 faillissementen uitgesproken, aldus verdeeld: Januarij, 58; Februarij 69; Maart, 79; April, 84; Mei, 86; Junij, 98; Julij, 91; Augustus, 107; September, 84; October, 103; November, 79 en December, 76. De onderscheidene passiven van die 1013 bankbreuken beloopen meer dan 60 millioen franken.

BELGIE.

BRUSSEL den 6den Januarij.

De staat van begrooting van 's Rijks ontvangsten voor het jaar 1840, is bij de Kamers goedgekeurd en bij Koninklijk besluit van den 29sten December ll. bekend gemaakt; dezelve bedraagt 101,955,569 franken, en om nader verrekend te worden 1,144,000 franken.

Op dezen staat van begrooting zijn alle soorten van inkomsten gebragt, zonder eenige uitzondering, die door de rekenkamer ook alle gecontroleerd worden. De belastingen worden geheven even als over 1839, maar met vermindering van de opcenten als: de 10 buitengewone op de grond- en personele belastingen, de 18 opcenten op het tonnegeld, volgens de wet van den 8sten Julij 1833 worden op 16 verminderd.

De 30 Opcenten op het regt van registratie, successie, zout wijn, bier en suiker zijn op 26 verminderd.

Om de dienst te verzekeren, is het gouvernement gemagtigd tot voor 18 millioen Bons op de schatkist tijdelijk, als vlottende schuld uit te geven, overeenkomstig de wet van den 15den Februarij 1833. Onder deze 18 millioen zijn begrepen het bedrag der vlottende schuld, tot welkers uitgifte in vorige jaren authorisatie is verleend.

Ofschoon de nationale schuld met 5 millioen guldens aan intrest is vermeerderd, zijn de gewone belastingen verminderd geworden.

— Er zijn valsche één frankstukken met de beeldtenis van *Lodewijk Philips*, met het jaartal 1837 in omloop, die te St. Truijen uitgegeven zijn. De valsche munters zijn onmiddellijk gearresteerd en vormen en instrumenten in beslag genomen.

— De Koning heeft den Kardinaal Aartsbisschop van Mechelen benevens den Prins de Chimay en den heer *van de Weyer* ontvangen, welke laatste naar Londen is teruggekeerd, om zijnen post van Ambassadeur te hervatten.

— De administratie der openbare veiligheid heeft maatregelen genomen om al de *straatmuzijkanten*, zangers, kwakzalvers enz. die al de straten onzer stad en bijzonder die van Luik doorloopen, naar hun land terug te zenden. Wij vernemen ook dat het plaatselijk bestuur, om eenen teugel aan dergelijke soort van bedelarij te stellen voor de muzijkanten, of blinden tot onze stad behoorende, gestrenge maatregels heeft genomen, want het is tijd, dat in eenen dergelijken staat van zaken voorzien wordt.

— Eene zeer zonderlinge toenadering kan thans gemaakt worden, namelijk dat in 1740 de koude op denzelfden dag, den 5den Januarij begonnen is, tot dat tijdstip had de winter zich niet doen gevoelen. Het vergelijk tusschen 1740 en 1840 verzekert ons tegen al de profeten.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, den 8 Januarij.

Z. H. de Prins *Eduard* van Saxen-Weimar heeft de residentie verlaten, om naar Engeland terug te keeren.

— Naar men verneemt is bij de benoeming van den Generaal-Majoor *H. R. Trip* tot Adjudant-Generaal van Z. M. tevens bepaald, dat hij in die hoedanigheid behooren zal tot de Groot-Officieren van 's Konings Huis.

— Zijne Majesteit heeft, met wijziging in zooverre van het besluit van den 7den September 1832, no. 26, bepaald, dat, te rekenen van den 1sten Februarij eerstkomende, voortaan geene certificaten van Nederlandschen oorsprong voor katoenen lijnwaden zullen worden geviseerd, dan alleen voor de goederen, als binnen 's lands zullen zijn geweven en alle verdere bewerkingen zullen hebben ondergaan. Hieruit volgt dat, te rekenen van hetzelfde tijdstip, geene certificaten van Nederlandschen oorsprong meer zullen worden geviseerd voor geverwde of gedrukte katoenen. indien zij niet geverwd of gedrukt zijn op lijnwaden, die binnen 's lands zijn geweven en aldaar alle verdere bewerkingen hebben ondergaan.

Ten gevolge van een en ander, zijn de plaatselijke besturen verzocht geworden; om de, in hunne stad of gemeente gevestigde katoenweverijen bekend te maken met deze beschikking, welke voor die trafieken een spoorslag behoort te zijn om zich met ijver toe te leggen op het weven ook van die qualiteiten van lijnwaden, welke voor de drukkerijen en verwerijen bij voorkeur gewild zijn, en tot hiertoe meestal van buiten 's Lands werden getrokken.

— Te Utrecht is overleden Zijne Exc. de heer mr. *L. van Toulon*, staatsraad, gouverneur der provincie Utrecht, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw enz. enz.

— In den nacht van den 29sten op den 30sten December jongstleden heeft een belangrijke diefstal, met poging tot brandstichting, plaats gehad te Groot-Ammers, ten huize van den Rijks ontvanger aldaar. Het ontvreemde bestaat zoowel in kontante specien als bankpapier; de daders zijn tot dusverre onbekend gebleven.

— Gedurende den jare 1839 zijn te Antwerpen binnengekomen 1188 zeeschepen, te zamen metende 203,277 ton, zijnde 350 schepen en 53,771 ton minder dan in 1838. De vermindering is vooral merkbaar met opzigt tot de binnengekomen schepen, onder Amerikaansche, Engelsche, Deensche, Hanoversche, Mecklenburgsche en Oldenburgsche vlag.

Gedurende het jaar 1839 zijn van de reede van Maassluis in zee gezeild 376, en binnengekomen 3 schepen, behalve de haring- en vischschepen.

RUSSISCHE VERDRAAGZAAMHEID.

De volgende bijzonderheden over de middelen, welke het russisch Gouvernement bezigt, om de vereenigde Grieken tot de scheuring te doen overgaan, worden uit Rome medegedeeld, alwaar dezelve door den abbé *Antonius Lukowicz*, Kannunnik van Wieliz, zijn opgezonden.

Men meldt ons den ondergang der russische Kerk. Gij kent ongetwijfeld de Ukase van den Czar van den 5 Julij, waarbij *Nikolaas* de bevestiging van het besluit van het sijnode, opgemaakt door *Simon Siemaszko* en andere Judassen bekend maakt en hetwelk men met geweld door meer dan dertien honderd Priesters heeft doen onderteekenen; maar gij kent nog niet al de bijzonderheden nopens het geweld en de vervolgingen, welke de bewoners onzer provincien sedert het tijdstip, dat men met de scheuring begonnen is, hebben moeten verduren. De eerste pogingen van dit trouweloos stelsel kwamen in den aanvang onbeduidend voor. Men dacht bij voorbeeld uit, om in de kerken, in navolging der russische *Molebins*, voor den Czar en zijne familie te doen bidden, vervolgens op hunne wijze de Klokken te luiden. De wederstand der priesters-unitarissen, der burgers en van het volk tot dat kerkgenootschap behoorende, deed hun de vreesselijkste vervolgingen ondergaan. In 1833 begon men een nieuw en meer ernstig stelsel tot bekeering. In 1833 en 1834 verwoestte de hongersnood, het witte Rusland. De Schismatieke Popen maakten van de armoede der landlieden gebruik. En door het uitdeelen van eene halve maat koren 's maandelijks, verkregen zij vele toestemmingen tot bekeering, en, wanneer de landman vermeende van zijne verbindtenis zich te kunnen ontdoen, maakte men zich van dien ongelukkigen man meester, hij werd in de ijzers geworpen, en onder de booswichten opgesloten; vervolgens met stokken geslagen tot zoo lang hij zijne eerste afvalling nader bevestigde. Wat meer is gij zoudt niet kunnen gelooven, dat de weldadigheid onder het getal der staatsmisdaden gesteld wordt. Eene rijke burger vrouw van Wietk, genaamd *Woropinka*, bekend door hare liefdadigheid werd voor de regtbank geroepen, om dat zij hare aalmoezen den afvalligen geweigerd had.

Op de goederen der kroon verklaarden de rijks ambtenaren de vrijheid voor al de landlieden, die zich tot den schismatieken eeredienst bekeerden, en die ongelukkigen werden bij den minsten wederstand van hunne zijde, aan de wreedste folteringen en pijnigingen overgegeven. Hooge ambtenaren, vergezeld van detachementen gendarmen, doorliepen de dorpen, en deden aan geheele gemeenten stokslagen toedienen, en grijsaards in een dorp aan de paters missionarissen toebehoorende, werden geweldadiglijk mishandeld.

Op de bijzondere eigendommen maakte men zich met geweld van

alles meester. Mevrouw *Baszewska*, grondeigenaresse, verblijvende in het distrikt van Horodlo, weigerde den sleutel harer kerk, en koste harer bloedverwanten opgerigt over te geven. Dadelijk werd zij naar de gevangenis gebragt en een Crimineel proces wegens ongehoorzaamheid aan het keizerlijk gouvernement aangedaan.

Op deze wijze en door behulp van twisten, wreedaardige vervolgingen en moorden, zijn alleen in Starostie van Jezierzijnca meer dan eenduizend zielen geweldadig gedwongen geworden om tot de scheuring over te gaan.

Om de wreedheden van zekeren *Schroeder* te vergelden en de bekeering van 33,000 unitarissen te beloonen deed Czar *Nikolaus* hem een jaarlijks inkomen van 1200 zilveren roebels verzekeren, die, later tegen eene somme van 33,000 papieren roebels, in eens te betalen, dat is te zeggen, een papieren roebel voor elke bekeerde ziel, werd veranderd. Kent gij een ander handeling, die zijn geweten met zoo vele misdaden tegen een frank per hoofd heeft durven bezoedelen? Hoeveel bloed en tranen zijn door dit keizerlijk geschenk niet gestort?

Eenige tijd naderhand verviel deze booswicht in ongenade wegens snood bedrog en diefstallen van allerlei aard.

Verpligt om Witebsk te verlaten, vertrok hij des nachts en wel te voet, uit vreeze van door de inwoners erkend te zullen worden. Zijne vrees was niet ongegrond; zijn rijtuig, waarin alleen zijne vrouw en kinderen gezeten waren, werd op de brug van de Dwina, door het volk, hetwelk hem opwachtte, besprongen; doch daar hij zich niet in het rijtuig bevond, werd zijne familie bespogen en met verwenschingen overladen.

Er blijven zoo vele gruwelen over om te verhalen, die nog beter den staat van zaken zouden leeren kennen. Geene middelen worden gespaard om tot scheuring te doen overhellen. De Czar verbeeldt zich dat één zijner woorden genoeg is, om het geweten der menschen naar zijne luimen te plooijen. De kerken, die de Popen door de beulen ingevoerd, met hunne tegenwoordigheid hebben ontheiligd, blijven open en ledig. Het volk, hetwelk op al de zon en feestdagen daarnaar toe stroomde, houdt zich opgesloten, om het geloof zijner vaderen te verkondigen. Wilt gij een biddend dorp zien, bezoekt dan de kerk des nachts; gij zult dezelve gesloten vinden, doch geheele familien ter aarde zien nederliggen, en elke dageraad groet de tranen, welke zij als eenen morgendauw op den grond gestort hebben.

STATISTIEKE BIJZONDERHEDEN,

Betreffende de Roomsch-Katholijke Kerk in de Noord-Nederlandsche districten van het voormalige Bisdom van Roermonde.

Gedurende den tijd der onderdrukking waren er 16 parochien te niet gegaan of met andere vereenigd.

In het Dekenaat van Nijmegen:

De parochien van Allforst, Beek, Deest, Dodendaal, Druten, Ewijk, Hatert, Hees, Leeuwen, Lent, Leur, Neer-Asselt en Ubbergen.

In het Dekenaat van Cuyk:

De parochien van Groeningen en Mullem.

Na den in 1795 veranderden staat van zaken, zijn de parochien Allforst, Beek, Druten, Ewijk en Leeuwen, weder hersteld geworden, terwijl men daar en boven nieuwe parochien heeft opgerigt te Oól en Persingen, te Gassel, Sint Hubert, Ledeacker, Maashees en Rijkevoort, zijnde het dorp Vortum met Mullem tot een rectoraat ingesteld, hetwelk van de parochie Sambeek is afhankelijk gebleven.

Bij den aanvang dezer eeuw, telde het toenmalige Hollandsche gedeelte van het Bisdom van Roermonde, met in begrip van het zoo even gemelde rectoraat, te zamen 54 kerkelijke gemeenten, welke ten getalle van 21 onder het dekenaat van Cuijk behoorden, terwijl de overige 33 in het oude dekenaat van Nijmegen gelegen; destijds in twee landdekenschappen waren verdeeld, namelijk 18 onder Nijmegen en 15 onder het nieuw ingestelde dekenaat van Druten.

De meeste dier kerkelijke gemeenten hebben, ten gevolge van de staatsregeling van 1798 en latere beschikkingen omtrent de openbare kerkgebouwen, hare oude parochiale kerken terug bekomen en wel ten getale van:

14 in het dekenaat van Cuik;
11 » » » Nijmegen;
8 » » » Druten.

Vele dezer kerkgebouwen waren echter, gedurende den tijd dat dezelve in het bezit der Hervormden waren geweest, zoo bouwvallig geworden, dat de Katholijke gemeenten daarvan geen gebruik konden maken, zonder alvorens aanmerkelijke uitgaven tot herstel te besteden. Daar waar de oude kerken geheel vergaan of in handen der Hervormden gebleven waren, spaarden de Katholijken, van het oogenblik, dat zij de vrijheid van Godsdienst hadden verkregen, geene opofferingen, om Gode, nieuwe tempels te stichten of de bestaande oude bedehuizen in voegzame kerkgebouwen te veranderen. Behalve de belangrijke werken aan de oude terugbekomen parochiale kerken en in stand gehouden bedehuizen verrigt, zijn er, alleen te rekenen van af het jaar 1814, niet minder dan 19 geheel nieuwe kerken gebouwd, terwijl bovendien op vele plaatsen, nieuwe pastorijen werden daargesteld of wel de oude aanmerkelijke verbeteringen hebben ondergaan. In de kosten van dit een en ander, welke veilig op veel meer dan *een half millioen guldens* kunnen worden geschat, is van 's Rijks wege ruimschoots bijgedragen; terwijl de geloovigen, hoe zeer in die streken, ten gevolge van velerlei natuur- en andere rampen, over het algemeen weinig vermogend, echter door milde giften en jaarlijksche opbrengsten, het grootste gedeelte dier uitgaven hebben weten te dekken; niettegenstaande hun aantal betrekkelijk gering is.

De geheele bevolking der dekanaten van het Hollandsche gedeelte des voormaligen Bisdoms van Roermonde bedroeg in den jare 1805, ongeveer 52,000 zielen, welke over de drie districten verdeeld waren als volgt:

	Katholijken.		Onkatholijken.
I. Cuijk	15,915	en	780.
II. Nijmegen	18,081	»	6450.
III. Druten	10,211	»	600.
Totaal	44,207.	en	7,830.

Het personeel der destijds dienstdoende Geestelijken bestond, behalve den Bisschop en twee Professoren in de H. Godgeleerdheid, uit 53 Pastoors en 21 Kapellaans of Hulppriesters, welke per dekanaat verdeeld waren, te weten:

	Pastoors.	Kapellaans.	Totaal.
I. Cuijk . . .	20	11	31
II. Nijmegen . . .	18	8	26
III. Druten . . .	15	2	17

Bij de opheffing van het Bisdom, en de daarmede gepaard gaande vernietiging van het Bisschoppelijk Seminarie te Roermonde, werd, ter voorziening in de behoefte van het godgeleerd onderwijs der kweekelingen tot het Priesterschap in de Hollandsche districten van dat diocees, aanvankelijk te Nijmegen een Theologisch instituut opgerigt, hetwelk sedert 1814 te Grootlinden, een dorp in het land van Cuijk, is overgebragt, en aldaar heeft stand gehouden tot in 1830, als wanneer de studerenden grootendeels in het Seminarie van het Apostolisch Vikariaat van 's Hertogenbosch werden opgenomen, of sedert dien tijd, ook het onderwijs zijn gaan ontvangen aan het Theologisch instituut te Uden en elders.

Van de verschillende kloosters, welke vóór de reformatie in de toenmalige dekanaten van Cuijk en Nijmegen werden aangetroffen, waren bij het einde der vorige eeuw nog slechts *vier* in wezen, namelijk:

1o. Het klooster der Regulieren Kanunniken van het H. Kruis te St. Agatha, nabij Cuijk, hetwelk in 1644 ten behoeve van het Huis van Oranje-Nassau was verbeurd verklaard, doch ten gevolge van de gunstige gezindheid der Doorluchtige Vorsten van dat Huis, daarom niet, zoo als de overige geestelijke gestichten, die in de magt der Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden vervielen, is vernietigd geworden, vermits de Prinsen van Oranje het gebruik van dat klooster, met de daartoe behoorende vaste goederen, bij admodiatie, aan de kloosterlingen vrijlieten en hun achtervolgens vergunden, om een bepaald getal nieuwelingen aan te nemen, niettegenstaande de Staten-Generaal daartegen herhaaldelijk verbodsbepalingen hadden uitgevaardigd. Thans nog is het gebouw en de goederen door het Domein aan de kloosterlingen verpacht, doch sedert 1814 is van gouvernementswege het aannemen van nieuwelingen verboden, zoo dat, indien daaromtrent geene gunstige verandering komt, het te vreezen staat, dat dit grijze gesticht, hetwelk gedurende zijn bestaan in zoo vele opzigten van openbaar nut is geweest, zal te niet gaan, vermits het getal der kloosterlingen thans reeds tot 3 is uitgestorven en de jongste dier eerbiedwaardige religieusen den ouderdom van 56 jaren bereikt heeft.

2o. Het klooster der Carmelieten te Boxmeer; hetwelk eerst in Januarij 1812, door het Fransche bestuur is *gesupprimeerd* geworden, terwijl de daartoe behoorende goederen aan het Domein vervallen zijn verklaard, met uitzondering van het kerkgebouw, hetwelk aan de gemeente is verbleven, omdat het tot parochiekerk dienende was. Na de omwenteling van 1813 hebben de kloosterlingen zich weder in gemeenschappelijke zamenleving vereenigd en het kloostergebouw tot verblijfplaats genomen, waarvan het gebruik hun in 1814 werd toegestaan tegen genis der hun aankomende pen-

tioenen en onder voorwaarde van geene nieuwe leden te mogen aannemen, noch anders dan als bijzondere personen daar in te wonen. Het getal der leden van dat gesticht, hetwelk belangrijke diensten aan het onderwijs heeft bewezen, is thans reeds tot 4 verminderd, waaronder een negentigjarige grijsaard, die reeds meer dan 70 jaren in het klooster heeft doorgebragt.

3o. Het klooster der Carmelitessen te Boxmeer, hetwelk mede tot in den jare 1812 heeft gebloeid, doch toen ook opgeheven en voor Domein verklaard is geworden. In 1814 werden de godgewijde maagden, welke sedert het vertrek der Franschen weder bezit van haar klooster genomen hadden, aan dezelfde beperkingen als de Carmelieten te Boxmeer onderworpen; weshalve ook dit gesticht, waarin thans nog 9 nonnen zich met het onderwijs der vrouwelijke jeugd en de beoefening der goede werken onledig houden, veroordeeld schijnt van te moeten uitsterven.

(Het vervolg hierna)

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie *Noord-Braband*;

Gezien de missive van den Heer Agent van het Domein te *'s Bosch* de dato 2den dezer no. 393 I 17.

Brengt dienvolgens ter kennisse van de belanghebbenden, dat, aangezien eene der deuren van de bovensluis no. 2, der Zuidwillemsvaart onder *Middelrode*, dringende herstellingen behoeft, de schutting door gemelde sluis geen plaats zal kunnen hebben van af Maandag den 13den tot en met vrijdag den 31sten der loopende maand Januarij. —

's Hertogenbosch, den 7den Januarij 1840.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd.

BON. VAN DER BOGAERDE.

BETALING VAN PENSIOENEN.

Op Maandag den 13den Januarij 1840 (over de vierde drie Maanden van 1839)

De Administrateur van 's Rijks schatkist in de Provincie *Noord-Braband*, adverteert de belanghebbenden, dat de betaling van Pensioenen over de vierde drie maanden van den jare 1839, een aanvang zal nemen ten zijnen kantore op Maandag den 13den dezer van des morgens negen tot twaalf uren, (uitgenomen Zon en Feestdagen wijders worden de belanghebbenden verzocht, om zich ten spoedigste van de Attestatiën de Vita te voorzien, ten einde de betaling in de Eerste week kan plaats hebben.

's Hertogenbosch, den 6den Januarij 1840.

De Administrateur voornoemd

L. J. DE LA COURT.

ADVERTENTIEN.

*** De Notaris *J. O. H. D E B E R G H* te *'s Hertogenbosch*, zal op Woensdag den 15den en zoo noodig op Donderdag den 16den Januarij 1840, des morgens ten 9 ure te beginnen, op de Masthoeve onder *Helvoirt*, in huur bij *A. VAN DE VEN*, Verkoopen:

Omtrent 1200 Stuks B O O M E N, verdeeld in ruim 100 Koopen, waarvan een groot gedeelte bestaat in Zware E I K E N B O O M E N, geschikt tot Molen-, Rij- en Timmerhout, voorts Zware B E U K E N-, E R E N- M A S T- en andere B O O M E N, alles op de Masthoeve voornoemd.

*** Men verlangt in een Tabaksfabrijk en Koffij-Theehandel te *Rotterdam* een L E E R L I N G, met Kost en Inwoning. Nadere informatie bij *J. J. ARKESTEIJN EN ZOON* te *'s Bosch*, onder Lett. O, brieven *franco*.

G R A N E N M A R K T.

Heden, Maandag den 6den Januarij.

Tarwe bij gerijf verkocht, bleef bij het vorige; 126 p. j. b. Pools. *f* 363; 128 p. j. Wismar *f* 371; 124 p. Meckl. *f* 330; 120 p. n. Gron. *f* 248; 126 p. o. Rost. *f* 336.

Rogge bij gerijven ruim prijshl., 119 p. j. Pruis. *f* 158, 120, 123 p. n. Overijs. *f* 174, 180; 119 p. Pr. Pommer *f* 165.

Garst zonder handel.

Haver in een doen; 83 p. o. fijne *f* 132; 84 p. n. dikke *f* 115

Boekweit prijsh., 116 p. Bred. *f* 198; 115 p. Voorl. 180.

Koolzaad prijshoudend, Zeeuwsch 51 p. st. Vriesch 51 en 45 p. st.

Lijnzaad in een doen; 109 p. Koningsb. *f* 227½.

Raapolie williger; per 6 w. *f* 35; Vlieg. *f* 33½, ¼; Mei *f* 33¼, ½ Sept. en Oct. *f* 32½.

Lijnolie per 6 w. *f* 22½; Vlieg. *f* 27¼, ½. Hennepolie per 6 w. *f* 33; Vlieg. *f* 32.

Raapkoeken *f* 70 a 72. Lijnkoeken *f* 9 a 11½.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen waren den 7den Januarij te Brussel de 2½ pCt. 53½; de 5 pCt. 100½; de 4 pCt. 92½; de 3 pCt. 71; de 4 pCt. 94½; De Ardoins 22¾.

B I N N E N L A N D S C H E B E U R S P R I J Z E N.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag den 6den Januarij 4½ Ure.

Werk. Sch. 2½ pCt. 51⅞, 1⅛, ¾. Dito. 5 pCt. 98¼, ⅛, ¾ Kansbilj. *f* 23$\frac{1}{16}$, ¼. Synd. 4½ pCt. 92, 91¾, Handelm. 166, 165½. O. Indie 5 pCt. 98, ¼, 96. Ardoins 85 p. st. 22½. Dito Coupons 16¾, ⅛. Oude Russen 105½. Roebels 6 pCt. 68¼, ⅛. Metalliek. 94¼, Columb. 16½. Bl. Grieken. 14½.

CORRESPONDENTIE.

Het stuk bij de redactie onder het postmerk Tilburg 4, na posttijd *franco* ingezonden, wordt als niet onderteekend, noch de schrijver bekend zijnde, niet geplaatst. *Het is bekend dat iedere plaats hare gebruiken en same ook hare misbruiken heeft*, maar ook tevens ite wenschen, dat bij het zoogenaamd *overhalen* bij verhuizingen op sommige plaatsen wat meer orde en zedelijkheid plaats hadden, en schandelijke misbruiken werden voorgekomen, om alle gevaar, door woeste bijeenkomsten veroorzaakt, te vermijden, ten einde er geen gevaar voor het breken van armen en beenen, het vallen van paarden en karren meer zouden [illegible], en ongelukken te voorkomen, die soms den dood zouden kunnen veroorzaken.

Latere Berigten.

PARIJS, den 6den Januarij.

Volgens de grondslagen, die door de Commissie zijn vastgesteld, zal het antwoord van adres van de Kamer der afgevaardigden in deszelfs geheel genomen, gunstig voor het Kabinet zijn.

De paragraaf nopens Spanje zal aan de Fransche staatkunde een aanzienelijk deel in de gebeurtenissen van dat land toekennen. De paragraaf over Algiers zal te gelijker tijd het verlangen te kennen geven om *Abdel-Kader* te tuchtigen en te onderzoeken of er geen middel zou zijn om de uitgaven, welke de bezetting van Afrika vordert, te verminderen.

De paragraaf over het Oosten zal minder duidelijk dan de troonrede zijn, over de noodzakelijkheid om de integriteit van het Ottomannische rijk te bewaren. Er zal een afzonderlijke paragraaf over de Conversie der renten wezen, doch, naar men zegt, niet gesproken worden, zoo als na lange beraadslagingen beslist is, over het vertrek van den Hertog *van Orléans* naar Algiers, hetgeen thans waarschijnlijk wordt.

Morgen ten twee uren zal eene openbare zitting gehouden worden, wanneer over het adres zal worden beraadslaagd.

Ziehier den voornaamsten inhoud van het adres van de Kamer der pairs.

Sire! de Vrede van het Oosten is voor de rust en den handel der wereld van het hoogste belang. Het is in dit groot belang dat de gelukkige gevolgen der tusschen Frankrijk en Groot-Brittanje voor het algemeen met der beide landen, gevestigde Unie, zich onlangs hebben doen gevoelen, met de vijandelijkheden tegen te houden, welke de onmiddellijke veiligheid van het ottomannische rijk zouden kunnen in de waagschaal stellen. Eene verlichte en vooruitziende staatkunde raadt ons aan voor het behoud en de onafhankelijkheid van dat Keizerrijk te waken, en wij verbeiden het oogenblik, dat de eenstemmigheid der groote mogendheden aan hetzelve den inwendigen vrede zal terug schenken. Wij verlangen dat de schikkingen, welke gesloten zullen worden, om denzelven te verzekeren, die voorwaarden van duurzaamheid erlangen, zonder dewelke het oogmerk, hetwelk Europa zich voorstelt, niet zal bereikt worden.

De gebeurtenissen onlangs in Spanje vervuld, hebben eene groote verandering in de gesteldheid van dat rijk te weeg gebragt.

De burgeroorlog, die hetzelve verscheurde, heeft van deszelfs gewigt verloren. Hij bedreigt de vastheid van den Constitutionelen troon niet meer, en men mag hopen, dat de bevrediging der burgeren in de provincien van het noorden, het voorspel eener algemeene bevrediging zal zijn. Wij zijn gelukkig te denken, dat het gouvernement uwer Majesteit tot dit gevolg heeft medegewerkt door de zorgen, welke hetzelve benevens het gouvernement harer Brittannische Majesteit tot de stipte uitvoering der traktaten van 1834 aanhoudend besteed heeft.

Wij betreuren de vijandelijkheden, die in Afrika ten spijt der traktaten en onzer regten hebben plaats gehad. De kamer der pairs zal zich haasten zich met de maatregelen te vereenigen, die ten doel zullen hebben, om aan het Gouvernement uwer Majesteit de middelen te verschaffen, om den gunstigen uitslag onzer wapenen te verzekeren en eene krachtdadige bescherming aan de getrouwe volksstammen, alsmede aan al de bewoners van een land, hetwelk de fransche heerschappij niet meer verlaten zal, toe te brengen.

B R U S S E L, den 7den *Januarij*.

Men verzekert dat Z. M. de Koning der Belgen tegen het einde dezer maand zich naar Londen zal begeven, om bij het Huwelijk der Koningin van Engeland, zijne nicht, tegenwoordig te zijn. Men spreekt tevens van een hoog personaadje, die tot eene buitengewone zending zal benoemd worden, om Belgie bij het Huwelijk der Koningin te vertegenwoordigen. *(Belge.)*

— Mgr. de Bisschop van Luik, heeft het eerste gedeelte van een brochure, getiteld: *De l'exposé des vrais principes sur l'instruction publique*, uitgegeven.

Te *'s Hertogenbosch* bij D. A. A. DE ROOIJ, Boek- en Courantdrukker.